

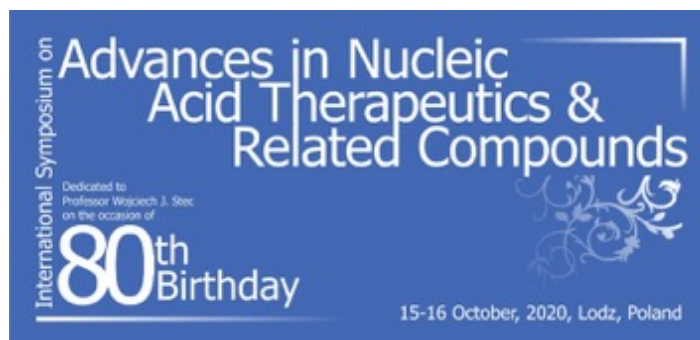
Biuletyn Informacyjny 5(72)/2020

Biuletyn 5

- 80. Urodziny prof. Wojciecha J. Steca
- 141 Posiedzenie Rady Naukowej Centrum
- Obrony prac doktorskich w trybie hybrydowym: p. I. Janickiego, p. K. Pióreckiej, p. A. Jasiak
- Wspomnienie z urlopu pracownika CBMiM w dobie pandemii

80. Urodziny prof. Wojciecha J. Steca

Aby uczcić piękny jubileusz prof. Steca, jesienią 2019 r. pracownicy Działu Chemii Bioorganicznej postanowili zorganizować w październiku 2020 międzynarodowe sympozjum pt. “*Advances in Nucleic Acid Therapeutics and Related Compounds*”. Spotkanie to, tradycyjnie organizowane przez nas co 5 lat, miało się odbyć po raz czwarty, po tych zorganizowanych w latach 2005, 2010 i 2015.

Tytuł sympozjum doskonale oddaje obszar badawczy, któremu Jubilat poświęcił wiele lat wyężonej i owocnej pracy i spodziewaliśmy się bogatego programu wykładów i seminariów. Wkrótce otrzymaliśmy też potwierdzenia chęci udziału od grona wybitnych uczonych z Europy, Azji i Ameryki Płn. Jednak ograniczenia wynikające z pandemii okazały się fatalne w skutkach dla planowanych na rok 2020 konferencji naukowych – prawie wszystkie zostały odwołane lub przeniesione na 2021 rok. Organizatorzy niektórych z nich podjęli jednak trud przeprowadzenia spotkań naukowych w formie wirtualnej, rozumiejąc, jak ważny element stanowią one dla światowego obiegu nowych pomysłów i idei. W tej trudnej sytuacji z radością przyjęliśmy zgodę Profesora na krótkie odwiedziny w Jego mieszkaniu w przededniu jubileuszu, podczas których przekazaliśmy (oprócz kwiatów) również kilka upominków i życzenia od pracowników naszego Działu.

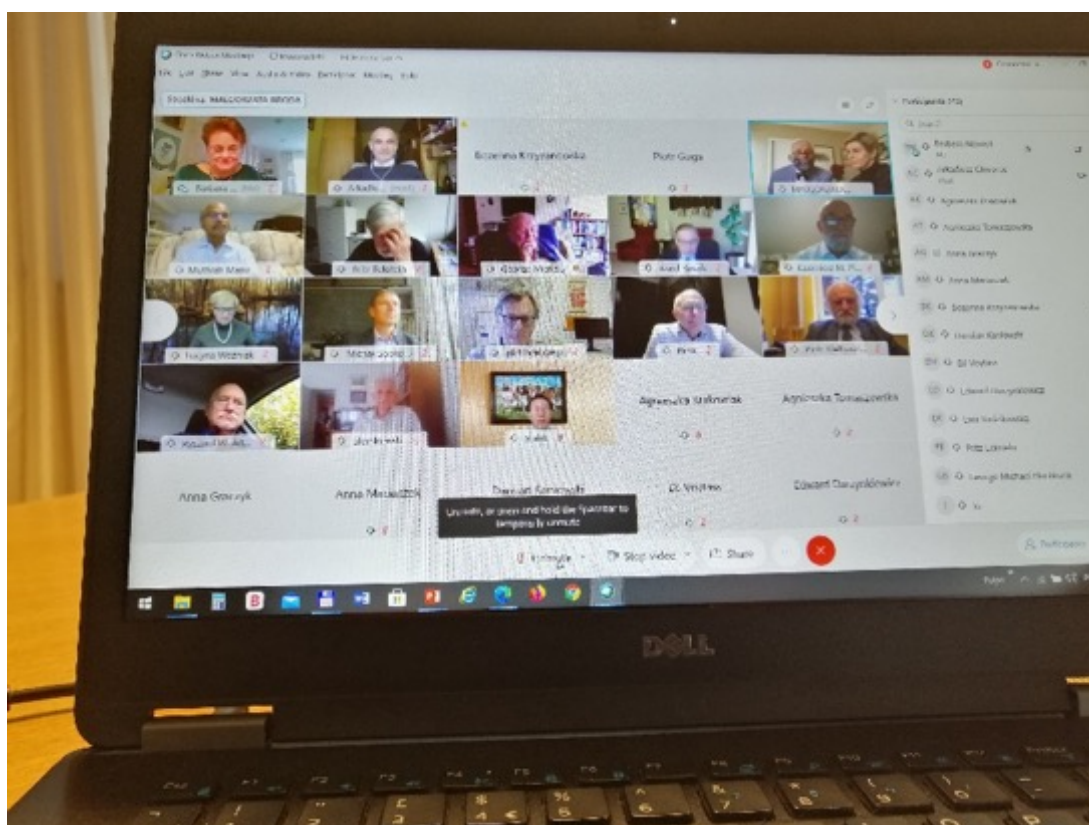

prof. Wojciech J. Stec

prof. Wojciech J. Stec
prof. Barbara Nawrot

Natomiast dokładnie w Dniu Urodzin Jubilata, 15 października 2020 r. odbyło się spotkanie *on-line*, w którym wzięła również udział córka Profesora - Małgosia. Przy ekranach komputerów zgromadzili się przyjaciele, uczniowie i współpracownicy Jubilata z Polski, Europy i USA. Życzenia napłynęły także z Japonii i Korei.

Wspomnienia i kilkunastominutowe podsumowania osiągnięć, często uzyskanych wspólnie z Profesorem Stecem, zaprezentowali znakomici Goście tacy jak Prof. Fritz Eckstein (Niemcy), Prof. Marvin Caruthers (USA), Dr Muthiah Manoharan (USA), Dr Gerald Zon (USA), Prof. Michael Blackburn (UK), Prof. Piet Herdewijn (Belgia), Prof. Naoki Sugimoto (Japan), Prof. Kazunari Taira (Japan), Dr Xianbin Yang (USA) czy Prof. Karol Bruzik (USA).

Krótsze w swojej formie życzenia złożyli uczestnicy spotkania, a należy wspomnieć o trzech szczególnych adresach. W imieniu pracowników CBMM życzenia złożył Dyrektor – prof. Marek Potrzebowski. Drugi był autorstwa dr Barbary Boreckiej, którą można chyba uważać za Nestorkę wielkiego grona pracowników Centrum, a która pokazała troskliwie zachowaną korespondencję z USA z 1970 roku, z lat, które Jubilat spędził w Nashville jako post-doc. Trzeci adres nadesłany przez dr Bożennę Krzyżanowską (USA) zawierał specjalnie napisany wiersz dedykowany Panu Profesorowi (poniżej). Przez następnych kilkanaście minut płynęły życzenia z różnych zakątków kraju, tak oficjalne z zaprzyjaźnionych ośrodków, jak i prywatne od licznych osób, które chciały życzyć Jubilatowi „100 Lat!”.

Życzenia Urodzinowe (Melodia: “Bo ja nikogo nie potrafię kochać już”)

Siedzę przy stole i układam te życzenia
Pamięci zbiory przemierzając wszędy i wzdłuż
Wspomnienia mkną „czwórkami”
I stają przed oczami,
Że tylko sięgać po nie myślą
I są tuż.
Dziesiątki lat minęły tak niepostrzeżenie
Splecione razem życiorysy nasze są
W Kraju, czy za morzami
A przecież wciąż ci sami...
Niejedno oko dziś się zaszklilo
Cichą łzą.
Więc, Profesorze, w piękny dzień Jubileuszu
Przyjmij życzenia, najgorętsze jakie mam:
Niech zdrowie dopisuje
I humor funkcjonuje
I niech się nadal spełnia piękny
Boży plan.

Bożenna Krzyżanowska
Durham, 15 października 2020 roku

Polską lekko-naukową część spotkania rozpoczął krótki esej prof. Piotra Gugi pokazujący jak rodziła się metoda oksatiafosfolanowa (OTP), stanowiąca „ukochane dziecko” Jubilata i jak metoda ta przyczyniła się do wytworzenia szeregu nowych analogów kwasów nukleinowych. Publikacje dedykowane Panu Profesorowi Stecowi jako wyraz uznania i wkładu Jubilata w rozwój chemii kwasów nukleinowych, zaprezentowali ich główni autorzy: dr Katarzyna Jastrzębska, dr Ewa Radzikowska-Cieciura, mgr Damian Kaniowski oraz prof. Barbara Nawrot.

Było to bardzo miłe spotkanie, które pozostanie na długo w naszej pamięci. I chociaż nie obyło się bez problemów technicznych, to widoczne wzruszenie Jubilata udzieliło się również pozostałym uczestnikom. Pozostaje mieć nadzieję, że gdy pandemia pozwoli nam wrócić do normalności uda nam się zorganizować kolejne sympozjum już w formacie pozwalającym na bezpośrednie spotkanie.

A teraz „100 LAT” Panie Profesorze!

Barbara Nawrot i Piotr Guga

12 października 2020 roku odbyło się 141 posiedzenie Rady Naukowej Centrum w trybie zdalnym.

141 RADA NAUKOWA CBMiM PAN 12.10.2020				
Łukasz Albrecht	Piotr Balczewski	Zbigniew Bartczak	Teresa Basinska	M...
20001 - wyłączony	20002 - aktywny	20003 - aktywny	20004 - aktywny	20005 - aktywny
Tadeusz Biela	Agnieszka Bodzioch	Marek Chmielewski	Arkadiusz Chworoś	Tomasz Cierpiat
20006 - aktywny	20007 - aktywny	20008 - wyłączony	20009 - aktywny	20010 - aktywny
Marek Cypryk	Rafał Dołot	Andrzej Dworak	Jarosław Dziadek	Andrzej Gałęski
20011 - aktywny	20012 - aktywny	20013 - wyłączony	20014 - aktywny	20015 - aktywny
Anna Graczyk	Jarosław Grobelny	Piotr Guga	Sławomir Jarosz	Jacek Jemielity
20016 - aktywny	20017 - aktywny	20018 - aktywny	20019 - aktywny	20020 - aktywny
Piotr Kielbasiński	Maria Koziołkiewicz	Henryk Kozłowski	Bogdan Marciniak	Mieczysław Mąkosza
20021 - aktywny	20022 - wyłączony	20023 - aktywny	20024 - wyłączony	20025 - wyłączony
Marian Mikołajczyk	Jacek Młynarski	Barbara Nawrot	Piotr Paneth	Andrzej Pawlak
20026 - aktywny	20027 - aktywny	20028 - aktywny	20029 - wyłączony	20030 - aktywny
Róża Pawłowska	Stanisław Penczek	Ewa Piórkowska-Gałęska	Marek Potrzebowski	Stanisław Słomkowski
20031 - aktywny	20032 - wyłączony	20033 - aktywny	20034 - aktywny	20035 - aktywny
Wojciech J. Stec	Maciej Szaleniec	Jacek Ulański	Lucyna Woźniak	Szczepan Zapotoczny
20036 - wyłączony	20037 - aktywny	20038 - wyłączony	20039 - aktywny	20040 - aktywny

Kolejne posiedzenie Rady Naukowej za pośrednictwem środków przekazu elektronicznego odbyło się 12.10.2020. Przed komputerami zasiadło 31 członków Rady i 3-ech zaproszonych gości. Rada Naukowa obradowała zdalnie z zachowaniem wielostronnej komunikacji między członkami w czasie rzeczywistym, w ramach której uczestnicy posiedzenia swobodnie wypowiadali się z zachowaniem niezbędnych zasad bezpieczeństwa.

Na początku posiedzenia dyrektor prof. M. Potrzebowski poinformował o problemach związanych z sytuacją pandemiczną na terenie Centrum jak i w całym kraju. W Centrum przygotowywane są codzienne raporty dotyczące liczby osób z pozytywnym wynikiem testu na COVID, liczby osób na kwarantannie, czy liczby osób na zwolnieniach lekarskich. Pomaga to w ustaleniu proporcji pomiędzy liczbą osób pracujących stacjonarnie i w trybie zdalnym. Prof. Potrzebowski wspominał o zakończeniu procesu przetargowego na duże urządzenia badawcze w ramach projektu RPO na kwotę ponad 10 mln PLN. Centrum otrzymało również ze środków ministerialnych dotację w wysokości 1 mln PLN na adaptację budynku A, związaną z przepisami ppoż. Złożono również kolejny wniosek w ramach tzw. "mapy drogowej" infrastruktury badawczej - POL-OPENSREEN na doposażenie Działu Chemii Bioorganicznej CBMiM. W ostatnim okresie dzięki aktywności młodych pracowników naukowych udało się odnieść sukcesy grantowe w ramach programów ETIUDA i MINIATURA. Ostatnia informacja dyr. M. Potrzebowskiego dotyczyła otwarcia nowej pracowni, która powstała z inicjatywy prof. P. Kaszyńskiego. Profesor Kaszyński przyczynił się również do podpisania umowy o współpracy CBMiM z Uniwersytetem w Alabamie.

Informację o przyjęciu i zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za rok 2019 przedstawiła Główna Księgowa CBMiM mgr Grażyna Jasińska. Wynik finansowy za ubiegły rok został szczegółowo omówiony. Poza corocznym bilansem zysków i strat w tym roku część środków została przeznaczona na zasilenie funduszy specjalnych, m.in. na fundusz badań własnych, grantów dla młodych naukowców oraz na zwiększenie kapitału podstawowego. Rada Naukowa przyjęła wynik finansowy uzyskany w 2019 roku.

Sprawę zaopiniowania wniosku skierowanego do Prezesa Polskiej Akademii Nauk o przyznanie nagrody rocznej dyrektorowi prof. Markowi Potrzebowskiemu za rok 2019 przedstawił prof. Arkadiusz Chworoś. Rada Naukowa CBMiM PAN jednomyślnie zatwierdziła wniosek.

Dyrektor prof. M Potrzebowski omówił wniosek o przyznanie doktorantowi Bartłomiejowi Kostowi stypendium Prezesa PAN za wybitne osiągnięcia na rok akademicki 2020/2021. Mgr B. Kost, posiada znaczący dorobek naukowy, od trzech lat pracuje w CBMiM w Dziale Polimerów. Przedstawiona kandydatura spotkała się z poparciem członków Rady.

Sprawozdanie Komisji Konkursowej do wyłonienia kandydata do zatrudnienia na stanowisko profesora instytutu w Dziale Polimerów zaprezentowała prof. Ewa Piórkowska-Gałęska, która przytoczyła w swoim wystąpieniu obszerne fragmenty protokołu Komisji. Rada Naukowa CBMiM PAN zatwierdziła wynik konkursowy. Na stanowisku profesora Instytutu w Dziale Polimerów zostanie zatrudniony dr hab. Paweł Uznański.

Wejście w życie ustaw przeciwdziałających skutkom COVID-19 skłoniły do wprowadzenia korekt do Regulaminów: Nadawania Stopnia Doktora i Doktora Habilitowanego w CBMiM PAN. Wszystkie uzupełnienia omawiał prof. A. Chworoś, który również przedstawił Radzie propozycję Regulaminu wyróżniania rozpraw doktorskich w CBMiM. Członkowie RN zatwierdzili przedstawione wnioski w głosowaniu jawnym.

Podczas posiedzenia Rady powołano Komisję doktorską Rady CBMiM prowadzącej czynności w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora wg Ustawy z dn. 20.07.2018. W skład Komisji Doktorskiej powołano: prof. Arkadiusza Chworosia, prof. Piotra Gugę, prof. Łukasza Albrechta (PŁ), prof. Piotra Panetha (PŁ), prof. Barbarę Nawrot, prof. Zbigniewa Bartczaka, prof. Jarosława Grobelnego (UŁ), prof. Jacka Ulańskiego (PŁ) oraz prof. Stanisława Słomkowskiego.

Sprawy przewodów doktorskich przedstawił Kierownik Studium Doktoranckiego, prof. Piotr Guga. Zostały zaprezentowane wnioski dotyczące nadania stopnia doktora nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie chemii: mgr inż. Ignacemu Janickiemu, mgr Aleksandrze Jasiak i mgr Kindze Pióreckiej. Członkowie Rady Naukowej jednomyślnie zaakceptowali zasadność wniosków, a pracy doktorskiej mgr inż. Ignacego Janickiego przyznali wyróżnienie.

Serdecznie gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów naukowych.

Barbara Jeżyńska

OBRONY PRAC DOKTORSKICH W CBMiM W TRYBIE HYBRYDOWYM

W ostatnim czasie w Centrum odbyły się w trybie hybrydowym (doktorant wraz z Komisją Doktorską w Sali Centrum, a publiczność on-line), aż trzy obrony doktorskie pod czujnym okiem przewodniczącego Komisji Doktorskiej – z-cy dyr. ds. Naukowych, prof. Arkadiusza Chworosia.

Pierwsza obrona pracy doktorskiej odbyła się 11 września 2020 r. **Mgr inż. Ignacy Janicki** prezentował główne cele swojej rozprawy, pt. „**Nowe zastosowania metod biokatalitycznych w asymetrycznej syntezie związków heteroorganicznych przy wykorzystaniu ene-reduktaz oraz katalitycznego promiskuityzmu enzymów**”, której promotorem był prof. dr hab. Piotr Kiełbasiński, a promotorem pomocniczym dr Małgorzata Kwiatkowska. Praca doktorska obejmowała przeprowadzone badania związane z zastosowaniem ene-reduktaz. Opisywała również nową metodę syntezy (*Z*)- α,β -nienasyconych fosfonianów na drodze reakcji Stilla-Gennarego oraz przykład zastosowania komórek grzybów strzępkowych *Mucor circinelloides* do asymetrycznej redukcji wiązań podwójnych węgiel-węgiel α,β -nienasyconych γ -ketofosfonianów, gdzie można było zaobserwować również asymetryczną redukcję grupy karbonylowej. Prezentacja skłoniła do wielu wniosków i przemyśleń, więc po niej odbyła się ożywiona dyskusja Komisji z doktorantem, jak również dyskusja między samymi członkami Komisji.

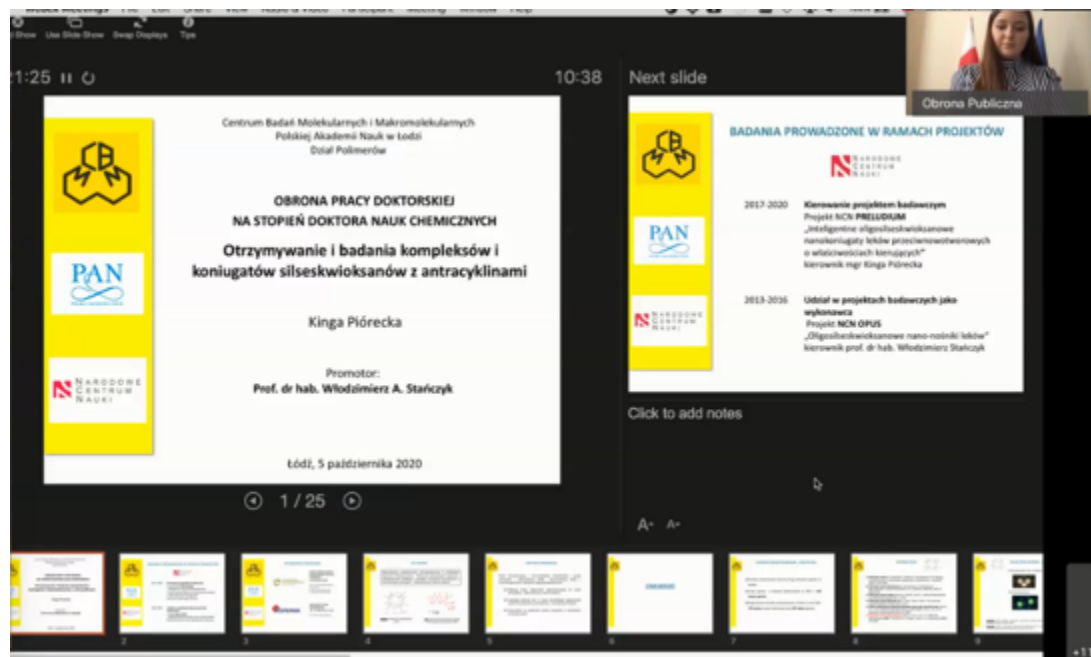

Od lewej (w pierwszym rzędzie): prof. M. Mikołajczyk, prof. R. Ostaszewski (ICHO), mgr inż. Ignacy Janicki.

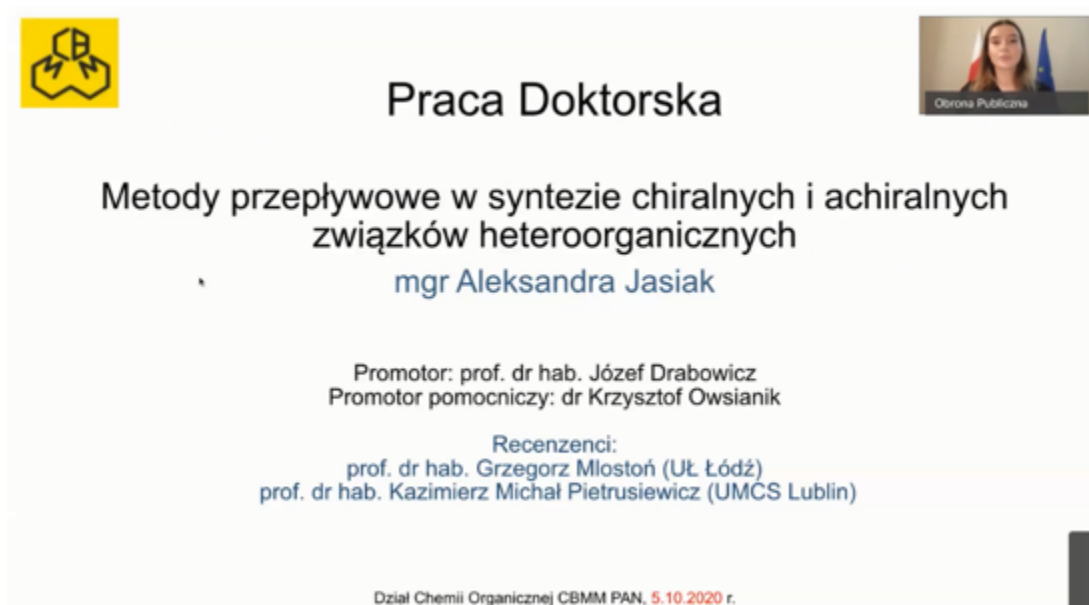

Niecały miesiąc później (5 października 2020) pracę doktorską broniła **mgr Kinga Piórecka**. Promotorem pracy, pt.: „**Otrzymywanie i badania kompleksów i koniugatów silseskwioksanów z antracyklinami**” był prof. dr hab. Włodzimierz Stańczyk. Mgr Piórecka w swojej rozprawie przedstawiła syntezę pożądanych nośników krzemoorganicznych POSS zawierających grupy aminowe oraz karboksylowe, w wyniku reakcji tiol-enowej. Przeprowadzone badania miały na celu również określić oddziaływania między silseskwioksanem aminopropylowym a doksorubicyną. Doktorantka przedstawiła w pracy wnioski mówiące o tym, że badania kompleksów i ich skuteczności wskazują na istotne znaczenie takich systemów w tworzeniu skutecznych proleków bez skomplikowanych syntez.

W rezultacie można więc oczekiwać, że POSSy z różnymi grupami funkcyjnymi będą skutecznymi nośnikami dla szerokiej gamy leków przeciwnowotworowych. Prezentacja wzbudziła dyskusję nie tylko wśród członków komisji, ale pojawiły się też komentarze, pytania od osób uczestniczących online.

Tego samego dnia, swoją pracę doktorską, pt.: „**Metody przepływowe w syntezie chiralnych i achiralnych związków heteroorganicznych**” obroniła również **mgr Aleksandra Jasiak**. Promotorem pracy był prof. dr hab. Józef Drabowicz, a promotorem pomocniczym dr Krzysztof Owsianik. Głównym celem rozprawy było zbadanie możliwości wykorzystania metod przepływowych w syntezie wybranych związków heteroorganicznych, ze szczególnym uwzględnieniem związków siarki, fosforu i selenu. Jako modelowe przykłady doktorantka wybrała syntezę fosfonianów w reakcji Michaelisa-Arbuzova, otrzymywanie chlorków fosforylowych w reakcji chlorowania tlenków drugorzędowych fosfin, kondensacje chlorków sulfurylowych z alkoholami, alkoholizę *H*-fosfonianów, oraz syntezę istotnych ze względu na biologiczną aktywność kwasu 2,2'-diselenodibenzoeseowego (DSBA) i jego analogów.

Serdecznie gratulujemy wszystkim doktorantom odwagi i determinacji w osiągnięciu swoich celów naukowych w tak trudnym dla nas wszystkich czasie!

Joanna Mruz

Wspomnienia z urlopu pracownika CBMiM w dobie pandemii

Uroki Podlasia

W tym roku epidemia pokrzyżowała nam plany wyjazdu za granicę, w związku z tym postanowiliśmy wybrać się na rowerową wycieczkę po Podlasiu. Początek sierpnia to był czas dość optymistyczny, po tym jak rząd ogłosił zwycięstwo nad epidemią. Na co dzień niezbyt dawało się odczuć nastroju lęku ani paniki. Na nienormalność chwili wskazywały tylko maseczki, które zresztą nie wszyscy nosili. Ruch turystyczny był oczywiście dużo mniejszy niż zwykle, co było w sumie bardzo przyjemne. Nie tworzyły się korki ani kolejki, więcej było wolnej przestrzeni. Dzięki temu udało nam się zarezerwować noclegi w bardzo znanym i malowniczym miejscu w okolicach Janowa Podlaskiego, w którym normalnie w lecie byłoby to niemożliwe, ponieważ zwykle mieszkają tam klienci aukcji koni. Jeden z apartamentów jest stale zarezerwowany dla pewnej arabskiej księżniczki.

Pogoda szczęśliwie była piękna i oczywiście postanowiliśmy zwiedzić sławną stadninę. To był akurat czas aukcji, więc stadnina była zamknięta dla turystów. Tegoroczna aukcja stała się znana przede wszystkim dlatego, że po kryzysie spowodowanym "dobrą zmianą" po raz pierwszy udało się sprzedać kilka koni po dość wysokich cenach.

Poza okresem trwania aukcji możliwe jest zwiedzanie stadniny samemu lub z przewodnikiem. Konie arabskie rzeczywiście są urzekająco piękne. Dowiedzieliśmy się wielu ciekawych rzeczy z burzliwej historii stadniny. Ciekawostką jest to, że obok zabudowań znajduje się cmentarzysko szczególnie zasłużonych koni, a niektóre z nich mają nawet małe pomniki.

Podlasie zrobiło na nas duże wrażenie - piękne krajobrazy, dzika i malownicza rzeka Bug - jedyna zupełnie nieuregulowana rzeka w Polsce, mnóstwo śladów historii - pałace, dwory i przede wszystkim niezbyt wielu turystów. To ostatnie to z pewnością częściowo efekt pandemii, ale niezależnie od tego jest to region godny polecenia.

Konie arabskie w stadninie w Janowie Podlaskim.

Przełom Bugu pod Janowem.

Pałac w Cieleśnicy.

Redakcja Biuletynu